

Loodproblematiek doorgelicht

Gebruik van lood in de loodgieterij

Lood kan van nature niet voorkomen in drinkwater. Wanneer water door een loden leiding loopt, kan er wel lood oplossen in het water en zo in het drinkwater terechtkomen. De belangrijkste bronnen van lood in het drinkwater zijn dan ook leidingen en fittingen.

Lood werd heel lang gebruikt voor het maken van waterleidingen. Ook in lasmateriaal werd lood gebruikt: voor het aan elkaar lassen van koperen leidingen, voor lasstukken aan pompen en tellers, voor soepele verbindingstukken, ... Lood is immers sterk, waterdicht en toch buigzaam: ideaal dus voor de loodgieterij. Ook bij de aanleg van het openbaar waterdistributienetwerk werd lood gebruikt en dan vooral om via de 'aftakking' het drinkwater van de hoofdleiding tot in de huizen te brengen. Toen andere materialen zoals koper en kunststofproducten beschikbaar kwamen voor het gebruik in de sanitaire binneninstallatie, kwam lood als materiaal voor waterleidingen in onbruik. Deze producten zijn nog gemakkelijker te hanteren voor gebruik in sanitaire binneninstallaties. Ze zijn bovendien ook veiliger voor de drinkwaterkwaliteit.

Lood als oud zeer, risico het grootst in oude gebouwen

Het gebruik van lood voor waterleidingen is volledig stopgezet. Zowel in de loodgieterij als in het openbaar waterdistributienetwerk wordt lood niet meer gebruikt. Als je huis gebouwd is na 1970 is de kans zeer klein dat er lood aanwezig is. Hoewel al veel lood werd vervangen, is er in oudere huizen en pu-blieke gebouwen wel nog een reëel risico dat er loden leidingen of fittingen in de binneninstallatie aanwezig zijn of dat er nog loden aftakkingen zijn. Lood in het drinkwater is in de meeste gevallen afkomstig van loden leidingen. Daarnaast kunnen ook kleine hoeveelheden lood in het leidingwater oplossen afkomstig van soldeersel en messing van kranen en van ander materiaal zoals gegalvaniseerd metaal. De te verwachten loodgehalten liggen in deze gevallen lager dan bij loden leidingen.

Meer info

Voor een controle van uw drinkwater op lood kan je terecht bij de erkende labo's of bij je drinkwatermaatschappij.

Over de gezondheidsaspecten van lood vind je informatie bij het Agentschap Zorg en Gezondheid op <http://www.zorg-en-gezondheid.be/water.aspx>

Over de drinkwaterkwaliteit vind je informatie bij VMM op www.vmm.be/water/drinkwater

MEER WETEN

Mocht je nog vragen hebben, aarzel dan niet de VMM te contacteren. Meer informatie vind je op onze website, www.vmm.be.

Specifieke vragen kan je stellen aan het Infoloket, info@vmm.be, tel. 053 72 64 45.

V.U.: Philippe D'Hondt, A. Van de Maelestraat 96, 9320 Erembodegem

HOU JE DRINKWATER LOODVRIJ

Leidingwater is van goede kwaliteit

In Vlaanderen leveren de watermaatschappijen ons drinkwater via een openbaar distributienetwerk. Dit water moet van optimale kwaliteit zijn. De watermaatschappijen zijn bij wet verplicht om steeds veilig en gezond water te leveren, zodat het drinkwater aan de kraan aan talrijke strenge kwaliteitseisen voldoet. De watermaatschappijen controleren dit drinkwater zeer regelmatig. De Vlaamse overheid houdt hier toezicht op. Uit deze controles blijkt dat het leidingwater in Vlaanderen van zeer goede kwaliteit is. De Wereldgezondheidsorganisatie is van mening dat het drinkwater in West-Europa geen besmettingsrisico's meer inhoudt. Het is vrij van bacteriën, virussen en parasieten. Maar de Wereldgezondheidsorganisatie merkt wel op dat ons drinkwater nog te verbeteren is op chemisch gebied en meer specifiek op het gebied van de aanwezigheid van lood.

Gezondheidsnorm lood

De Wereldgezondheidsorganisatie adviseert voor lood in drinkwater een concentratie van minder dan 10 microgram per liter water (één microgram is één miljoenste van een gram). Om deze richtwaarde te respecteren wordt lood als materiaal in het leidingnet best geweerd, zowel in het openbaar distributienet als in de binneninstallaties. Om de watermaatschappijen voldoende tijd te geven om loden aftakkingen en aansluitingen te vervangen is er een overgangsperiode van kracht tot eind 2013. Tot dan geldt een wettelijke norm van 25 microgram per liter water. Daarna geldt de gezondheidsnorm van 10 microgram per liter water. Ook jouw binneninstallatie kan verantwoordelijk zijn voor een hogere loodbelasting van je drinkwater.

Is lood een groot probleem?

Als water met loodsporen gedronken wordt, kan het lood opgenomen worden in het lichaam. Er zijn ook andere mogelijkheden van blootstelling aan lood, bijvoorbeeld via loodhoudend stof. Deze andere bronnen worden gelukkig ook zeldzaam. Lood is een giftige stof die al in kleine concentraties een effect kan hebben. Het heeft de eigenschap dat het zich opstapelt in het lichaam, vooral in het skelet. Het is dan ook best om de blootstelling en de hoeveelheid lood in het lichaam zo laag mogelijk te houden. Lood beïnvloedt verschillende organen, berokkent schade aan de bloed- en de botaanmaak. Lood heeft vooral een rechtstreekse impact op het zenuwstelsel, vooral tijdens de ontwikkeling ervan. Daarom zijn zuigelingen en jonge kinderen het gevoeligst. Zwangere vrouwen moeten voorzichtig zijn, want er kan al schade aan de foetus zijn bij lage concentraties. Voor zwangere vrouwen, zuigelingen en jonge kinderen tot 6 jaar is de loodbelasting best zo laag mogelijk.

De hoeveelheid lood die oplost in het water, is afhankelijk van:

- de contacttijd van het water met loden leidingen of fittingen: hoe langer water stilstaat in de leiding, hoe meer looddeeltjes er worden opgenomen;
- de temperatuur van het water: hoe warmer het water, hoe makkelijker dit water looddeeltjes uit de leiding opneemt;
- de lengte van de leidingen: hoe langer de loden leiding, hoe groter de oppervlakte waarmee het drinkwater in contact kan komen en hoe meer looddeeltjes er in het water kunnen komen.

Lood vervangen is de boodschap!

Lood is een schadelijke stof. Daarom raden we aan om zowel loden aftakkingen als loden binnenleidingen te vervangen. De watermaatschappij is verantwoordelijk voor het vervangen van lood in het distributienetwerk tot en met de aftakking, inclusief de watermeter. De watermaatschappijen zijn zich bewust van de problematiek en vervangen vanuit een voorzorgsprincipe de loden aftakkingen in hun waterdistributienetwerk. Voor de leidingen na de watermeter ligt de verantwoordelijkheid echter bij de eigenaar van het gebouw of van de woning.

Hoe herken ik loden leidingen?

- een loden waterleiding is grijs van kleur, een koperen waterleiding is roodbruin of lichtgroen van kleur;
- lood is niet magnetisch, is de leiding magnetisch dan is het geen lood, wel staal of gegalvaniseerd materiaal;
- lood is relatief zacht en dus gemakkelijk vervormbaar;
- aantikken met een metalen voorwerp geeft een dof geluid;
- een loden waterleiding heeft geen koppelstukken, maar wel verdikkingen aan kruispunten.

Wat kan je doen?

Als bewoner of beheerder van een gebouw is het belangrijk na te gaan of er loden leidingen aanwezig zijn.

1. Check de aansluiting vóór de watermeter

Is die nog uit lood, contacteer dan de klantendienst van je watermaatschappij. Zij kan je nader informeren wanneer een vervanging van de aftakking voorzien is. De watermaatschappijen vervangen systematisch alle nog resterende loden aftakkingen en volgen dit op via hun vervangprogramma.

2. Controleer de eigen sanitaire binneninstallatie op loden leidingen, soepele verbindingen of soldeersels

Ter hoogte van de watermeter ligt de leiding meestal bloot. Op deze plaats kun je gemakkelijk nagaan of de leiding uit lood bestaat. Bestaan de leidingen direct na de watermeter uit lood, dan is de kans groot dat er ook in de rest van het gebouw nog loden leidingen aanwezig zijn. Veel leidingen zitten in de muur of onder vloeren of ze zijn geverfd. Soms zijn leidingen wel vernieuwd maar enkel deze die gemakkelijk bereikbaar zijn. Ook onder de keukenkraan in de keukenkast is een goede plaats om te checken of er nog loden leidingen in huis zijn. Schakel in geval van twijfel een erkende installateur in. Die beschikt over de nodige kennis. Gebruik je putwater? Ook de pomp kan gelood zijn.

3. Vervang loden leidingen en onderdelen

Het is aan te raden om alle loden leidingen en onderdelen te vervangen door geschikter materiaal. Grote renovatiewerken of verbouwingen zijn bij uitstek goede gelegenheden om dit probleem grondig aan te pakken.

4. Is het vervangen van de eventueel aanwezige loden aftakking of de loden delen in de binneninstallatie (nog) niet mogelijk? Respecteer dan de onderstaande tips!

Eén ding is zeker: lood kan niet uit het water gehaald worden door het te koken of door het te filteren met een huishoudelijke waterfilter.

Een aantal tips die ervoor zorgen dat de loodconcentratie in het leidingwater beperkt wordt:

Tip 1: Gebruik geen water na stilstand van meer dan 6 uur - bv. 's ochtends of na een afwezigheid overdag- niet om te drinken, om koffie of thee te zetten of om eten klaar te maken. Ga eerst naar het toilet of onder de douche en vul de koffiezet al de avond ervoor met water. Laat het water uit de kraan een tijdje lopen en gebruik dit water voor een andere toepassing. Tijdens een lange periode van stilstand lost het aanwezige lood uit de leidingen immers op in het drinkwater.

Tip 2: Gebruik geen warm water uit de warmwaterleiding maar koud kraantjeswater om koffie of thee te zetten of om eten klaar te maken. Lood lost namelijk gemakkelijker op in warm dan in koud water.

Tip 3: Let op met waterontharders. Die veranderen de samenstelling van het water.

Tip 4: Gebruik geen kraantjeswater voor de aanmaak van zuigelingenvoeding en beperk het gebruik van leidingwater door zwangere vrouwen en kleine kinderen tot 6 jaar.

Tip 5: Check de terugslagklep. Een goedwerkende terugslagklep is belangrijk. De terugslagklep zorgt er immers voor dat water uit je binneninstallatie niet terug kan stromen naar het openbaar netwerk. De terugslagklep voorkomt dat het openbaar netwerk vervuild wordt, bijvoorbeeld met loodsporen.